Voorzitter,

Ik wil het met u hebben over de rechtsstaat. Natuurlijk via u, als voorzitter, met de Raad als geheel. Maar ook letterlijk met u als burgemeester van deze gemeente.

Maar ik trek het eerst breder. We zien in de hele wereld dat het fundament onder onze samenleving wordt opgeblazen als het respect voor het recht verdwijnt. Dat geldt voor het internationale recht, als het ene land het grondgebied van een andere soevereine staat met wapens binnenvalt. Of als een regering een internationale afspraak, waar haar handtekening onderstaat, eenzijdig wil opzeggen. Of als een verliezende kandidaat bij presidentsverkiezingen niet alleen leugens over zijn verlies de wereld in helpt, maar bereid is gewapenderhand de rechtsorde van zijn land omver te werpen.

00.40

Maar ook in Nederland staat de rechtsorde onder hele grote druk. En dat is niet voor het eerst in onze geschiedenis. Op het moment dat politieke partijen de volksvertegenwoordiging afdoen als 'nepparlement', op het moment dat Kamerleden oproepen tot volksgerichten, op dat moment is uiterste waakzaamheid geboden. Maar wat in de politiek geldt, geldt ook daarbuiten. "Aansluiting van verschillende groepen met verschillende grieven, verbonden door anti-overheidsdenken, kan verharding in de hand werken", zegt de Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid. Vanzelfsprekend heeft een ieder het recht van vereniging en vergadering, van vrije meningsuiting, maar ten allen tijde binnen de kaders van de rechtsstaat. Dat betekent dat acties niet gericht zijn op de persoon, het gezin, het huis, het bedrijf van een bewindspersoon, een kamerlid of welke andere ambtsdrager dan ook. En ook niet op politie en hulpdiensten. En het betekent ook, dat acties geen schade aan derden (niet-betrokkenen) mogen veroorzaken: noch immaterieel, noch materieel.

Het betekent op Westerveldse schaal dus ook, dat je niet een natuurgebied intrekt met zwaar materieel, en ook dat je niet een dorpsfeest opleukt met een praalwagen waarop je een persoon, die gebruik maakt van zijn recht om zaken bij de rechter aan te kaarten, met naam en toenaam noemt. En het betekent – en dat is een persoonlijke opmerking – ook dat je niet de Nederlandse vlag (symbool van het Koninkrijk der Nederlanden) inzet als actiemiddel door hem omgekeerd op te hangen.

Ik wil graag het College (en dan met name de burgemeester) vragen, of hij pal staat voor die democratische rechtsstaat. En – als het nodig is - wil ik de Raad daarover een gezaghebbende uitspraak laten doen. Een motie met die strekking heb ik gisterochtend aangeleverd en kan ik eventueel later indienen.

02.25

Tegelijkertijd, voorzitter, moeten we ook vaststellen, dat de politiek (landelijk, provinciaal en lokaal) in vele opzichten faalt. En dat falen heeft alles te maken met een zich in de afgelopen 20 tot 40 jaar steeds verder terugtrekkende overheid. Ik citeer het Dagblad Trouw: "Er is de afgelopen jaren veel op zijn beloop gelaten in dit land, aangemoedigd door een politiek die echte keuzes liefst zo veel mogelijk uit de weg ging. De samenleving zou het zelf wel oplossen, zo luidde de liberale mantra. Hoe verleidelijk het ook werd verkocht, in de praktijk kwam het neer op wantrouwen jegens alles waar niet het woord 'markt' achter kon worden geplakt. Het kwam ook neer op politieke labbekakkerigheid." En zo stapelde de ene crisis zich op de andere: een stikstofcrisis, bovenop een asielcrisis, op een gaswinningscrisis, op een toeslagencrisis, op een woningcrisis, op een jeugdzorgcrisis. En dan ineens heb je een crisis te veel.

03.20

En wat landelijk geldt, geldt ook weer hier in Westerveld. Ik herinner u aan het debat over het college-akkoord. Ik ga dat niet over doen. Maar ook daar geen proactief college dat met elan de grote problemen aanpakt of zelfs maar benoemt. Het werd overgelaten aan de raad zelf om dat middels een raadsagenda te doen. Welnu -als het aan ons ligt - doen we dat dan ook. De collega's Masselink, Oosterhuis en ikzelf hebben met de griffier een eerste voorstel uitgewerkt. Een raadsagenda is fundamenteel iets anders dan een raadsakkoord. Dat laatste had gekund, maar dan voorafgaand aan het college-akkoord. Een raadsagenda is niet meer en niet minder dan een gestructureerde manier om als raad grip te krijgen op de grote onderwerpen, die spelen. En daarvoor is budget nodig. We zullen daartoe met een amendement komen.

04.05

Voorzitter,

De Voorjaarsnota gaat met name over het financiële perspectief voor het volgende jaar en de jaren daarop. Ik ben opgehouden me te verbazen over het feit dat een gemeenteraadslid bij voortduring wordt heen en weer geslingerd tussen wanhoop en ronkend optimisme. De Voorjaarsnota zelf was nog geschreven ten tijde van enige wanhoop. De meicirculaire bracht ons weer in de fase van ronkend optimisme. Ik ben het in ieder geval eens met de gedachte dat we moeten ophouden als Raad om onze belastingdruk diezelfde jo-jo-beweging te laten maken. Laten we nu uitgaan van de situatie zoals die is en werken aan de zaken, die spelen, en indien mogelijk weer wat reserve opbouwen, want die wanhoopsfase komt vanzelf weer terug.

In het samenvattend financieel perspectief in de brief over de meicirculaire staat tegen het eind op pagina 9 een mooi staatje: regel F het bij de Voorjaarsnota nog verwachte resultaat, regel J het met de meicirculaire gecorrigeerde perspectief, en in regel M een verwacht resultaat bij de begroting 2023. Hulde in ieder geval voor de helderheid hiervan. Maar het gaat natuurlijk om de twee tussenliggende regels K en L. Regel L trekt zon 5 ton per jaar uit voor 'nieuw beleid' en regel K zo'n 2 ½ miljoen voor Prognoses Autonome Ontwikkelingen. Ik snap dat een net aangetreden college even de tijd moet hebben om zaken op een rij te zetten, maar als we elkaar weer spreken bij de begroting mag ik toch aannemen, dat dat bedrag van 2 ½ miljoen ofwel is ingevuld (aan autonome ontwikkelingen) dan wel is toegevoegd aan 'nieuw beleid' of anderszins een bestemming heeft gekregen.

05.40

Ik rond af met een zestal specifieke zaken.

Allereerst Westerveld Regenbooggemeente. Vlak voor de verkiezingen werden alle politieke partijen in Groningen en Drenthe benaderd door het COC met een uitnodiging tot het ondertekenen van Regenboog Stembusakkoord. In sommige gemeenten gebeurde dat eigenlijk raadsbreed. Hier in Westerveld stond ik toch aardig alleen op die 12e maart. Dat kan allerlei redenen hebben gehad, maar toch niet dat wij in Westerveld niet pal zouden staan voor onze LHBTIQ-groep. Want we zijn al sinds 2016 een trotse regenbooggemeente. Wij hebben een motie voorbereid, waarin we voortbouwen op 2016, vragen om terugkoppeling over de periode 2016 -2022 en een nieuwe impuls willen geven aan de het waarborgen van acceptatie en veiligheid.

Ten tweede. Op de energietransitie komen we vanzelf terug. Maar wat we nu opnieuw aan de orde willen stellen is de voorbeeldfunctie van de gemeente. Alle verhalen over inwoners die zouden moeten verduurzamen, isoleren of besparen, moeten gepaard gaan met een uiterst actieve eigen

aanpak. Wij hebben een motie voorbereid waarin we de investeringen voor wat betreft de gemeentelijke gebouwen zoveel mogelijk naar voren halen.

06.50

Op pag.7 bij punt 7 staat een mij onbegrijpelijke tekst over de gemeentewerf en de tractie oftewel “de buitendienst”. Mijn fractie wil vaststellen dat we geen bezuinigingen op de buitendienst willen. Hier is een hoop kennis en ervaring gebundeld op het gebied van onderhoud riolering, watertaken en beheer buitenruimte. Wij vinden het onverstandig deze taken uit te besteden.. Hier moet de gemeente de regie blijven voeren. Uiteraard moet worden gestreefd naar kostenefficiëntie.

Dan de tekst onder 8 op pagina 8. Daar wordt de waarheid toch wel ernstig op de proef gesteld. Er staat dat met Scala, Biblionet Drenthe en stichting Welzijn MensenWerk, de afspraak is gemaakt dat zij gezamenlijk komen met een plan van aanpak waarbij de bezuiniging ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Maar ik stel vast dat we bij de behandeling van de Begroting eind vorig jaar nu juist die taakstelling van 150.000 voor de jaren na 2023 hebben geschrapt. Dat zij worden geacht met een verhaal te komen over hoe het efficiënter kan, prima. Maar nu opnieuw de botte bijl tevoorschijn halen is ongepast, al helemaal in het licht van het meerjaren perspectief. Amendement

En tenslotte twee kleinere, maar zeker niet onbelangrijke elementen: het al dan niet geoormerkt blijven van de BUIG-middelen (pagina 31) en de Procesbegeleiding Duurzaamheid (pagina 33). Op beide punten hebben wij amendementen.

08.00

Voorzitter,

Graag wil ik eindigen met het inlossen van een belofte aan collega Schoenmaker. Bij de bespreking van het formatieproces op 8 juni heb ik harde woorden gebruikt ten aanzien van DSW. De daarin verwoorde teleurstelling over de verandering, die ik de afgelopen raadsperiode heb waargenomen bij DSW, handhaaf ik. Daarbij zei ik het volgende: *Ik heb een bevriende en verwante partij zien veranderen in een rechtse partij met hier en daar licht populistische tendensen.* Die laatste zinsnede ‘*met hier en daar licht populistische tendensen’* neem ik terug. Wij mogen ons gelukkig prijzen dat in de Raad van Westerveld het rechtspopulisme nog geen voet aan de grond heeft gekregen. Dus die suggestie had ik niet moeten wekken.

INDIENING MOTIES en AMENDEMENTEN